

Sygn. akt I.Ca 130/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska
Sędziowie SO :	Aneta Ineza Sztukowska, Cezary Olszewski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. W. , D. W.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zobowiązanie

na skutek apelacji pozwanego (...) S.A. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 23 stycznia 2017r. sygn. akt I C 82/16

1. Oddala apelację.

2. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 450 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II-giej instancji.

SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt: I. Ca. 130/17

UZASADNIENIE

Powodowie G. i D. małżonkowie W. wystąpili z pozwem przeciwko (...) S.A. w W., w którym domagali się zobowiązania pozwanej do przebudowy urządzeń telekomunikacyjnych na działce nr (...) stanowiącej własność powodów, dla której Sąd Rejonowy w Olecku prowadzi księgę wieczystą numer (...), w ten sposób, aby pozwany przeniósł przebieg kanalizacji telekomunikacyjnej na zewnątrz planowanego do budowy budynku oraz zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż pozwana na ich działce ma ustanowioną nieodpłatną służebność gruntową, polegającą na prawie przejścia i przejazdu, zapewniającą dostęp do podziemnych kabli elektrycznych oraz urządzeń telekomunikacyjnych w celu przeprowadzania remontów, bieżącej konserwacji lub usunięcia awarii. Zgodnie z zawartą przez powodów z poprzednikiem prawnym pozwanego umową, w sytuacji, gdyby właściciele nieruchomości obciążonej chcieli ją zagospodarować, a przeprowadzona przez pozwaną kanalizacja telekomunikacyjna w znacznym

stopniu uniemożliwiłaby zagospodarowanie nieruchomości, pozwany na wniosek miał dokonać przebudowy kanalizacji.

Powodowie we wrześniu 2011 roku wystąpili do (...) S.A. z prośbą o przebudowę kanalizacji, albowiem uniemożliwia ona realizację budowy zaprojektowanego dwunastobokowego garażu. Pozwana (...) S.A. zobowiązała się do dnia 30 września 2011 roku do dokonania przebudowy. Pomimo upływu czasu przebudowa kanalizacji telekomunikacyjnej nie została dokonana. Poprzednik prawny pozwanego zwłokę tłumaczył tym, że opracował koncepcję wyniesienia instalacji całkowicie poza działkę powodów i trwają prace projektowe łącznie z uzgodnieniami technicznymi tej inwestycji. Do realizacji tego planu jednak nie doszło. We wrześniu 2012 roku powodowie wezwali pozwanego do wywiązania się z uzgodnień zawartych w umowie. Do wezwania dołączono także pismo Zakładu Usług (...) w O., wskazując, iż przyczyną uniemożliwiająca postawienie boksów garażowych jest kolizja z kanalizacją telekomunikacyjną. Zakład Usług (...) w O. na zlecenie powodów wykonał koncepcję usytuowania planowanego do budowy budynku w taki sposób, aby była możliwość położenia instalacji telekomunikacyjnej obok budynku w ramach działki. Po uzyskaniu powyższego dokumentu powodowie ponownie wezwali pozwanego do przebudowy instalacji. Wezwanie okazało się bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A. w W. wiośła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana wyjaśniła, iż infrastruktura telekomunikacyjna została wybudowana na działce powodów w 1998 roku, a zatem w chwili nabycia nieruchomości przez powodów infrastruktura ta była już wybudowana i naniesiona na mapy geodezyjne. Pozwana podniosła iż, zawierając umowę sprzedaży przedmiotowej nieruchomości powodowie zostali poinformowani, że na nabywanej działce znajdują się m. in. urządzenia telekomunikacyjne, a zatem bardzo dobrze był im znany stan faktyczny nabywanej działki, ze wszystkimi obciążeniami w zakresie umieszczonych urządzeń telekomunikacyjnych. Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż niezależnie od powyższego dnia 30 maja 2011 roku strony zawarły umowę, która określała warunki korzystania z nieruchomości, a także warunki ewentualnej przebudowy urządzeń telekomunikacyjnych w granicach przedmiotowej działki, w przypadku zaistnienia takiej konieczności. Strona powodowa wystąpiła z wnioskiem o przebudowę, zaś pozwana podjęła działania zmierzające do uruchomienia projektu inwestycyjnego i zarezerwowania środków budżetowych na jego realizację. W trakcie prac projektowych okazało się, że przebudowa urządzeń w granicach działki jest technicznie niemożliwa. Podkreśliła, iż twierdzenia powodów, że zmiana koncepcji usytuowania budynku umożliwi przebudowa infrastruktury telekomunikacyjnej, jest gołosłowna.

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Olecku zobowiązał pozwaną do przebudowy urządzeń telekomunikacyjnych na działce nr (...), stanowiącej własność powodów, dla której Sąd Rejonowy w Olecku IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) w ten sposób, aby pozwana przeniosła przebieg kanalizacji telekomunikacyjnej na zewnątrz planowanego do budowy budynku oraz zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 1.783,64 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok oparto na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Powodowie G. W. i D. W. w dniu 6 czerwca 2008 roku na podstawie zawartej w formie aktu notarialnego umowy nabyli na własność od Gminy O. nieruchomość, tj. działkę o numerze geodezyjnym (...) o powierzchni 0,0317 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Olecku prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...). Na nieruchomości tej posadowione są urządzenia i infrastruktura teletechniczna należąca aktualnie do pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W..

Jednocześnie w § 6 w/w umowy sprzedaży powodowie ustanowili na tej nieruchomości nieodpłatną służebność gruntową polegającą na prawie przejścia i przejazdu przez ich działkę, zapewniającą dostęp do podziemnych kabli energetycznych oraz urządzeń telekomunikacyjnych w celu przeprowadzenia remontów, bieżącej konserwacji lub

usunięcia awarii, na rzecz kaźdoczesnego właściciela działki o numerze (...). Służebność o takiej treści została wpisana do księgi wieczystej prowadzonej dla działki (...).

Powodowie zamierzają na w/w nieruchomości wybudować garaże.

Dnia 30 maja 2011 roku powodowie zawarli z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę, zgodnie z którą zezwolili stronie pozwanej na nieodpłatne korzystanie z powyższej działki w zakresie eksploatacji i konserwacji urządzeń telekomunikacyjnych, ewentualnie usunięcie awarii oraz umieszczenie tabliczek informacyjnych o urządzeniach, po kaźdorazowym uprzednim uzgodnieniu wejścia na działkę z powodami (§2). W zapisie § 4 w/w umowy, (...) Spółka Akcyjna w W. zobowiązała się na pisemny wniosek powodów do wykonania na własny koszt, w terminie przez nią przyjętym, jednorazowej przebudowy tych urządzeń w granicach działki, według dodatkowych uzgodnień z właścicielami. Zgodnie natomiast z § 5, właściciele zobowiązali się do uzgodnienia z przedstawicielem (...) S.A. nowego przebiegu kanalizacji technicznej w granicach działki, tak, by nie kolidowała ona z planowaną budową budynków i ujęcia nowego przebiegu kanalizacji w inwentaryzacji geodezyjnej. Ustalono ponadto, iż przebudowa kanalizacji nastąpi w terminie uzgodnionym przez strony umowy, na koszt (...) Spółki Akcyjnej w W., a ta poinformuje powodów o zakończeniu przebudowy.

We wrześniu 2011 roku powodowie po raz pierwszy zwrócili się do pozwanej z prośbą o dokonanie przebudowy kanalizacji. Przebudowa (w oparciu o przedstawną wówczas koncepcję posadowienia budynku garażowego) nie została dokonana.

Roszczenie powodów było przedmiotem rozpoznania w postępowaniu toczącym się w Sądzie Rejonowy w Olecku pod sygn. I C 1073/14. Wyrokiem z dnia 20 maja 2015 roku powództwo zostało oddalone.

Powodowie zmienili koncepcję posadowienia budynku garażowego – przewidującą odsunięcie go o 70 cm od wschodniej granicy działki.

Powodowie pismem z dnia 1 września 2015 roku wezwali pozwaną do przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej. W odpowiedzi, pozwany poinformował powodów o braku technicznej możliwości wykonania zobowiązania.

Kolejne wezwanie powodowie skierowali dnia 1 grudnia 2015 roku – powodowie wezwali następcę prawnego (...) S.A. – (...) S.A. w W. do przebudowy kanalizacji technicznej znajdującej się na działce powodów, przesyłając w załączeniu koncepcję zmiany usytuowania budynku.

Pismem z dnia 28 stycznia (...) S.A. w W. poinformowała po raz kolejny o odmowie wykonania przebudowy, z uwagi na brak technicznych możliwości.

W toku postępowania Sąd Rejonowy ustalił na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu instalacji elektrycznych, iż w przypadku posadowienia przez powodów budynku garażowego zgodnie ze zmienioną koncepcją, przewidującą przesunięcie ściany budynku o 70 cm od granicy działki, będzie istniała techniczna możliwość przebudowy instalacji technicznej telekomunikacyjnej w ramach działki powodów przy założeniu modyfikacji usytuowania budynku przewidzianych w koncepcji zmiany usytuowania budynku. Możliwość taka istniała również przy poprzednim usytuowaniu budynku, a problem polegał wyłącznie na poziomie technicznego skomplikowania i złożoności zadania oraz nakładów finansowych koniecznych do poniesienia przy ewentualnej realizacji poszczególnych wariantów zamierzenia budowlanego. W wykopach o szerokości dna wykopu wynoszącej 70 cm można usytuować kanalizację teletechniczną jedno-, dwu-, trzy-, a nawet czterorurową. Podobnie, zgodnie z normą (...)(...) szerokość dna wykopu wystarczająca dla prowadzenia oddzielnych linii kablowych wynosi 40 cm. Pas gruntu o szerokości 70 cm jest wystarczający do trasowania podziemnych, kablowych linii teletechnicznych. Wytyczenia szczegółowego przebiegu tras kablowych, zmierzające do usunięcia kolizji powinien jednak dokonać w formie opracowanego i zatwierdzonego w decyzji administracyjnej, wydanej w formie pozwolenia na budowę, projekcie budowlanym, projektant posiadający stosowne uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Również na podstawie opinii biegłego z zakresu instalacji elektrycznych i telekomunikacji W. O. Sąd Rejonowy ustalił, że istnieje techniczna możliwość przebudowy instalacji technicznej telekomunikacyjnej w ramach działki powodów przy założeniu modyfikacji usytuowania budynku. Zmianie ulegnie również usytuowanie, a prawdopodobnie również liczba studni technicznych. Przedstawiona przez powodów koncepcja zmiany usytuowania budynku jest wystarczającym dokumentem umożliwiającym dokonanie powyższej oceny. Wytyczenia szczegółowego przebiegu nowych tras kablowych, zmierzające do usunięcia wszelkich, występujących kolizji, powinien dokonać uprawniony geodeta, na podstawie zatwierdzonego w formie pozwolenia na budowę projektu budowlanego, wykonanego przez projektanta lub projektantów posiadających stosowne uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie, linie kablowe powinny być umieszczone w kanalizacji kablowej, przy czym głębokość podstawowa ułożenia kabla w ziemi powinna być nie mniejsza niż 0,7 m, a w połowie głębokości ułożenia kabla powinna być umieszczona taśma ostrzegawcza, przy czym kanalizację należy tak usytuować, aby liczba zbliżeń i skrzyżowań kanalizacji kablowej z innymi obiektami budowlanymi lub śródlądowymi wodami powierzchniowymi była jak najmniejsza. Rozporządzenie określa również sytuowanie zabezpieczeń stykowych oraz usytuowanie i warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać kanalizacja kablowa i linie kablowe podziemne w przypadku zbliżenia z liniami elektroenergetycznymi ziemnymi oraz w przypadku skrzyżowania z liniami elektroenergetycznymi i śródlądowymi wodami powierzchniowymi. Zasady wykonywania skrzyżowań kanalizacji kablowej pod urządzeniami uzbrojenia terenowego oraz najmniejsze odległości podstawowe pionowe lub poziome przy zbliżeniach i skrzyżowaniu z liniami elektroenergetycznymi określa również Norma (...) (...) (...) (...) Telekomunikacyjne linie przewodowe. Zbliżenia i skrzyżowania linii telekomunikacyjnych z innymi urządzeniami uzbrojenia terenowego. Ogólne wymagania i badania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Rejonowego, zamiar realizowania przez powodów D. i G. P. małżonków W. inwestycji, polegającej na wybudowaniu na działce nr (...) boksów garażowych, w sytuacji, gdy istniejąca infrastruktura telekomunikacyjna uniemożliwiała przeprowadzenie prac budowlanych, uzasadniało wezwanie pozwanego do wykonania ciężącego na nim obowiązku. Poza tym strona pozwana zasadniczo nie kwestionowała faktu wystąpienia przesłanek obligujących ją do podjęcia określonych umową czynności, zaś fakt niewykonania zobowiązania usprawiedliwiała brakiem technicznych możliwości.

Istota problemu sprowadzała się zatem do ustalenia czy przebudowa infrastruktury telekomunikacyjnej w ramach działki powodów jest możliwa. Powyższą okoliczność Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o sporządzone przez dwóch niezależnych biegłych opinie.

Na podstawie tych opinii Sąd Rejonowy uznał, że w kontekście projektowanej przez powodów koncepcji budowy budynku, istnieje techniczna możliwość przebudowy kanalizacji telekomunikacyjnej w ramach działki powodów. Planowane przez powodów odsunięcie budynku o 70 cm od granicy działki pozwoli na przeniesienie kabli poza obręb budynku, zaś sama zmiana położenia infrastruktury nie jest procesem szczególnie skomplikowanym. Z tych przyczyn Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie powodów.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana (...) S.A. w W., zarzucając Sądowi Rejonowemu:

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego przez bezkrytyczne przyjęcie opinii biegłych, w których biegli bezpodstawnie odnieśli się do dokumentów z innej sprawy, przez co naruszyli tezę dowodową Sądu, braku wszechstronnej oceny całości zebranego w sprawie materiału dowodowego i bezpodstawnie nieuwzględnienie uwag strony pozwanej, w tym nieuwzględnienie wniosku strony pozwanej o zobowiązanie biegłego W. O. do sporządzenia pisemnej opinii uzupełniającej, co

skutkowało wydaniem ustanej opinii przez biegłego na rozprawie w dniu 11 stycznia 2017 r. i ostatecznie ograniczyło możliwości obrony strony pozwanej,

2) naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego pozwanej w przedmiocie powołania nowego biegłego oraz przesłuchania w charakterze świadka P. J. na okoliczność braku możliwości przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej (strona pozwana w trybie art. 162 k.p.c. zgłosiła zastrzeżenia do protokołu na uchybienie Sądu w przedmiotowym zakresie, co zostało zaprotokołowane),

3) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez bezzasadne przyjęcie, że biegli wydając opinii w sprawie mogli odnieść się do dokumentów z akt sprawy I C 1073/14, w tym do złożonego projektu D. M., a także błędnie je interpretowali, co w świetle złożonych przez powodów wniosków było całkowicie bezpodstawne,

4) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie w uzasadnieniu orzeczenia podstawy prawnej wyroku pozwalającej na przymuszenie dłużnika do wykonania zobowiązania wynikającego z umowy z dnia 30 maja 2011 r.

Wskazując na powyższe, pozwana wniosła o powołanie nowego biegłego, zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz obciążenie strony powodowej kosztami procesu za obie instancje, w tym kosztami z tytułu zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację, powodowie D. W. i G. W. wnieśli o jej oddalenie oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy właściwie rozważył zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i poczynił prawidłowe, niesprzeczne z tym materiałem ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy podziela w całości, aprobując też dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną. Wbrew wywodom skarżącej, Sąd I instancji nie dopuścił się żadnego z zarzucanych uchybień - w sposób prawidłowy zgromadził w sprawie materiał dowodowy, poddał go wnikliwej ocenie, a w konsekwencji ustalił stan faktyczny odpowiadający treści zaoferowanych przez obie strony dowodów. Stąd też Sąd Okręgowy, uznając ustalenia te za prawidłowe, przyjął je za własne, czyniąc integralną częścią swojego stanowiska i uznając za zbędne ponowne ich przytaczanie.

W ocenie Sądu Okręgowego, nieskuteczne okazały się zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego. Jeżeli chodzi o ocenę wiarygodności dowodów na zasadzie określonej w art. 233 k.p.c., nie dopatrył się tu Sąd Okręgowy nieprawidłowości, które mogłyby zniweczyć prawidłowość ustaleń co do rzeczywistego stanu rzeczy. Zarzut odstąpienia od zasady swobodnej oceny dowodów nie został zresztą sprecyzowany, a odwołanie się do niewłaściwej oceny dowodów i bezkrytyczne przyjęcie opinii biegłych pozostało ogólnikowe i nie poparte konkretnymi zarzutami.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie sposób zarzucić Sądowi pierwszej instancji nieracjonalności w ocenie dowodów, uwzględniając całokształt stwierdzonych okoliczności faktycznych sprawy oraz zasady doświadczenia życiowego, wzbogacone o tezy stawiane przez biegłych dysponujących wiedzą specjalistyczną, pozwalającą na właściwą ocenę kwestii istotnych dla rozpatrzenia zasadności roszczenia powodów pod względem prawnym.

Zdaniem Sądu Okręgowego, oddalenie wniosku pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu telekomunikacji, który już wypowiedział się w niniejszej sprawie, nie było błędne, jak podnosiła skarżąca. Wskazać należy, iż pozwana miała możliwość składania zastrzeżeń do opinii biegłych, a w szczególności do opinii biegłego W. O. z zakresu telekomunikacji, zadawania następnie pytań do tego ostatniego biegłego w celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości. Profesjonalny pełnomocnik pozwanej z możliwości takiej szeroko skorzystał, a jego wątpliwości zostały należycie wyjaśnione przez biegłego opiniującego w niniejszej sprawie. Biegły ten jednoznacznie

wypowiedział się na temat budowy dodatkowych studni telekomunikacyjnych. Wnioski tego biegłego są tożsame z wnioskami biegłego P. K. z zakresu instalacji elektrycznych. Zdaniem Sądu Okręgowego, skarżąca nie wykazała, aby wnioski biegłych były sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i niewłaściwie umotywowane. Powołanie zatem kolejnego biegłego dla oceny dotychczas już ustalonych i omówionych przez specjalistów okoliczności, byłoby zbędne i spowodowałoby jedynie przedłużenie postępowania; ta dowodowa czynność byłaby zupełnie nieuzasadniona pod względem zarówno ekonomiki procesowej, jak i pod względem dowodowym, skoro wszelkie istotne okoliczności wymagające wiedzy specjalistycznej należycie już ustalono i wyjaśniono. Sam fakt, iż wnioski obu opinii biegłych były dla pozwanej niekorzystne, nie mogą przemawiać za dopuszczeniem dowodu z opinii innych biegłych; pozostałych przyczyn ku temu skarżąca jednak nie wskazała. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał opinie biegłych, uzupełnione dodatkowo wyjaśnieniami biegłego W. O., złożonymi także na skutek pytań składanych przez pozwaną, za rzetelne i mogące stanowić podstawę do ustaleń faktycznych w sprawie. Dawały one bowiem należycie odpowiedzi na zadane przez Sąd i strony pytania, kompleksowo wyjaśniając kwestie wymagające wiedzy specjalistycznej.

W tych warunkach Sąd Okręgowy w toku postępowania apelacyjnego nie znalazł podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego poprzez dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny telekomunikacji. Biegły z tej specjalizacji już się przecież wypowiedział. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie IV CSK 219/13 wskazał, że w sytuacji, gdy według oceny sądu opinia biegłego opiera się na błędnych założeniach metodologicznych, sprzecznych z mającymi zastosowanie do jej wydania przepisami prawa, niekompletnych bądź wadliwych założeniach faktycznych, jest niespójna bądź zawiera błędy logiczne, względnie zawiera niepoddające się ocenie wnioski, co prowadzi do konkluzji, że opinia ta jest nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd powinien dopuścić dowód z opinii innego biegłego sądowego. Pozwana w apelacji nie przytoczyła takich zarzutów pod adresem opinii sporządzonej przez biegłego sądowego W. O.. Sąd w odniesieniu do dowodu z opinii biegłego ma obowiązek ocenić czy dowód ten ze względu na swoją treść, zakres, poziom merytoryczny, przyjętą przez biegłego metodologię, kompletność odniesienia się do zgromadzonego materiału dowodowego i zastosowane na jego podstawie założenia, jest dowodem przydatnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd pierwszej instancji ocenił opinię sporządzoną przez biegłego W. O., którą to ocenę Sąd Okręgowy aprobuje i ocena ta skutecznie nie została w apelacji zakwestionowana przez pozwaną. Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności tej opinii z zasadami doświadczenia życiowego, logiki i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi należyte i wystarczające uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłego za przekonywującą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04). Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie może stanowić wyłącznej podstawy do uwzględnienia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. Granicę obowiązku prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego wyznacza ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy, zaś okoliczność, iż opinia nie ma treści odpowiadającej stronie, nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego. Zdaniem Sądu Okręgowego podniesione przez pozwaną w apelacji zarzuty okazały się niewystarczające do podważenia wniosków płynących z opinii biegłego W. O.. W konsekwencji podniesiony przez pozwaną zarzut naruszenia przepisów postępowania tj. art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Nie sposób także pominąć, że wniosek dowodowy zgłoszony przez pozwaną polegający na przesłuchaniu świadka P. J. był spóźniony. Przypomnieć w tym miejscu wypada, że art. 207 § 6 k.p.c. będący ucieleśnieniem i zarazem skutkiem wyrażonej w art. 6 § 2 k.p.c. zasady szybkości postępowania nakazuje sądowi pominąć zgłoszone przez stronę spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub w dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Z przepisu tego wynika więc, że jeśli wskazane w nim wyjątki nie występują to obowiązkiem sądu jest pominięcie spóźnionych twierdzeń i dowodów, na co wprost wskazuje użycie przez ustawodawcę zwrotu „sąd pomija”, nie zaś „może pominąć” lub innego pozwalającego na pozostawienie kwestii dopuszczenia spóźnionych dowodów swobodnej ocenie sądu. Skoro zatem w niniejszej sprawie pozwana dopiero po sporządzeniu dwóch opinii i w ostatniej fazie postępowania wniosła o

dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. J., słuszną była decyzja Sądu I instancji o pominięciu tego dowodu. Wniosek ten należało bowiem zgłosić już w odpowiedzi na pozew, szczególnie jeśli powodowie już w pozwie zastrzegli wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia możliwości przebudowy instalacji teletechnicznej w granicach ich działki. Pozwala to bowiem odpowiednio ukierunkować postępowanie dowodowe w sprawie, co z kolei w dalszej mierze determinuje też prawidłowość jej rozstrzygnięcia. Zgłoszenie natomiast wniosku dowodowego z zeznań tego świadka pod koniec postępowania (na rozprawie w dniu 11 stycznia 2017 r., po przeprowadzeniu w całości postępowania dowodowego ze źródeł osobowych oraz opinii biegłych) oprócz tego, że mogło doprowadzić do jego nieuzasadnionej przewlekłości (konieczność przeprowadzania uzupełniającego postępowania dowodowego), to wiązało się z wprowadzeniem niepotrzebnego chaosu dowodowego. W związku z tym jako nieudowodnione należało potraktować zawarte w apelacji twierdzenia, kwestionujące oddalenie wniosku dowodowego z zeznań świadka P. J..

Podkreślić też trzeba, że samo wniesienie przez skarżącą zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. przed Sądem pierwszej instancji w związku z oddaleniem jej wniosków dowodowych wcale nie gwarantuje, iż Sąd w postępowaniu apelacyjnym uzupełni postępowanie dowodowe. Zgłoszenie zastrzeżenia powoduje jedynie możliwość powoływania się na uchybienia przepisom postępowania w dalszym toku posiedzenia. Tylko w przypadku, gdyby okazało się, że uchybienia popełnione przez sąd przy podejmowaniu czynności procesowych były istotne i wpływały na rozpoznanie sprawy, zachodziła możliwość ich uwzględnienia. Taka sytuacja nie miała jednak miejsca w niniejszej sprawie.

Reasumując, także uzasadnienie zaskarżonego wyroku sporządzone przez Sąd pierwszej instancji, zawierało wszelkie niezbędne elementy i jako takie poddawało się kontroli instancyjnej. Nie dopatrzono się tym samym, wbrew stanowisku skarżącej, z przyczyn wyżej już wskazanych, naruszenia normy art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy zgadza się jednak ze skarżącą, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wskazano podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu, brak ten nie oznacza jednak, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Pisemne motywy tego rozstrzygnięcia były wystarczające, aby przedsięwziąć, czym kierował się Sąd I instancji.

W niniejszej sprawie, apelująca nie dostrzegła, że źródłem roszczenia powodów jest nie tylko umowa z dnia 30 maja 2011 r. (k. 17), ale też ich prawo własności (art. 140 k.c.).

Bezspornie, na nieruchomości powodów została ustanowiona służebność gruntowa na rzecz kaźdoczesnego właściciela działki nr (...) (obecnie pozwanej) polegająca na prawie przejścia i przejazdu przez działkę nr (...) zapewniająca dostęp do podziemnych kabli energetycznych w celu przeprowadzenia remontów, bieżącej konserwacji lub usunięcia awarii. Dodatkowo powodowie w dniu 30 maja 2011 r. zawarli umowę, na podstawie której poprzednik prawny pozwanej zobowiązał się wobec powodów do wykonania na własny koszt jednorazowej przebudowy tych urządzeń w granicach działki nr (...) na pisemny ich wniosek w przedmiocie konieczności przebudowy istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej. Oś sporu nie stanowił też fakt, że taki wniosek powodowie zgłosili. Zamierzają oni bowiem wybudować kompleks garaży, zaś istniejąca infrastruktura telekomunikacyjna uniemożliwia przeprowadzenie tej inwestycji.

Co do zasady, zakres służebności gruntowej i sposób jej wykonywania powinny wynikać przede wszystkim z woli stron, czyli z umowy, mocą której strony ukształtowały stosunek prawny służebności, względnie, jeżeli źródłem służebności było orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, akty te powinny o tym rozstrzygać. W braku takich danych lub jeśli na ich podstawie nie da się określić zakresu i sposobu wykonywania służebności w sposób pełny, należy odwołać się do regulacji zawartej w treści art. 287 k.c., zgodnie z którym zakres służebności gruntowej i sposób jej wykonywania oznacza się, w braku innych danych, według zasad współżycia społecznego przy uwzględnieniu zwyczajów miejscowych. Uzupełnienie tej regulacji stanowi art. 288 k.c., zgodnie z którym służebność gruntowa powinna być wykonywana w taki sposób, żeby jak najmniej utrudniała korzystanie z nieruchomości obciążonej. Ten ostatni przepis oznacza, że korzystając z uprawnień wynikających ze służebności, właściciel nieruchomości władnącej powinien ingerować w sferę własności nieruchomości obciążonej w sposób jak najmniej kolidujący z działaniami podejmowanymi na nieruchomości obciążonej przez jej właściciela. W wykonywaniu służebności gruntowych niezbędne jest zatem wypośrodkowanie celu, w jakim służebność tę ustanowiono, oraz interesu nieruchomości

obciążonej. Służebność gruntowa powinna być zatem wykonywana w taki sposób, żeby jak najmniej utrudniała korzystanie z nieruchomości obciążonej, jeżeli osiągnięcie celu nie nastąpi nadmiernym kosztem nieruchomości władnącej, wykonywanie zaś prawa własności nieruchomości obciążonej nie będzie przeszkadzało w osiągnięciu celu ustanowionej służebności.

Warto jest też podkreślić, że fundamentalnym uprawnieniem właścicielskim, wymienionym w treści art. 140 k.c., jest uprawnienie do korzystania z rzeczy. Na uprawnienie to składa się nań nie tylko uprawnienie do pobierania pożytków (ius fruendi) i innych dochodów z rzeczy, lecz również uprawnienie do używania rzeczy (ius utendi), ewentualnie uprawnienie do jej zużycia (ius abutendi). Używanie rzeczy (usus) mieści się w pojęciu korzystania z rzeczy, będąc taką jego postacią, która nie polega ani na pobieraniu pożytków z rzeczy, ani innych dochodów. Dotyczy bowiem takich rzeczy, które ze swej istoty (ze swego społeczno-gospodarczego przeznaczenia) nie przynoszą dochodów, ale umożliwiają właścicielowi (ewentualnie innemu uprawnionemu) ich wykorzystywanie.

W sprawie niniejszej ustalono, że obecne usytuowanie sieci telekomunikacyjnej na działce powodów nr (...) uniemożliwia przeprowadzenie im inwestycji budowlanej. Tymczasem, w świetle sporządzonych w niniejszej sprawie opinii, nie ma przeszkód, aby przebudowa tej infrastruktury mogła być przeprowadzona i zaburzała funkcjonowanie służebności przesyłu. Nie można zatem przyjąć, że to działalność pozwanej Spółki wyznacza kierunek i sposób korzystania z nieruchomości obciążonej przez ich właścicieli. Pozwana – w ramach wiążącej jej umowy i w świetle art. 288 k.c. - jest zobowiązana zapewnić właścicielom działki nr (...) takie warunki, aby w jak najmniejszym stopniu wpływała na ich prawo własności. Sam fakt, że przebudowa tej infrastruktury może wiązać się z poniesieniem znacznych kosztów finansowych nie może stanowić odmowy udzielenia powodom ochrony ich prawa własności. Skarżąca nie wykazała przy tym, aby powodowie, domagając się przebudowy sieci telekomunikacyjnej nadużywali swoje prawa właścicielskie.

Biorąc pod uwagę poczynione powyżej rozważania, Sąd Okręgowy wywiedzioną apelację na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska SSO Cezary Olszewski